

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tuottajaorganisaatiot

Juhani Heikkilä

Maaseutulinja, markkinaosasto, ruokamarkkinayksikkö

Tuottajaorganisaatiot:
Lisää yhteistyötä — lisää kannattavuutta tuottajille

22.3.2023

Mikä on tuottajaorganisaatio?

- Jonkin maataloustuotteen tai -tuotealan tuottajien yhteenliittymä, joka on hakenut ja saanut tuottajaorganisaatiostatuksen
- Tuottajaorganisaatio on EU:n käyttöön ottama nimike, joka myönnetään hakemuksesta – hakemuksen käsittelee Ruokavirasto
- Tuottajaorganisaatio on rekisteröity yhteisö: osuuskunta, osakeyhtiö tai yhdistys - joko jo toimiva tai tuottajaorganisaatiostatuksen hakemisen yhteydessä perustettu
- Tuottajaorganisaation tehtävänä on toteuttaa jäsentensä maataloustuotteiden tuotantoon liittyviä tavoitteita, esim. auttaa jäseniä tuotannon suunnittelussa, markkinoinnissa tai tuotantomenetelmien kehittämisessä

Tuottajaryhmät ja toimialaorganisaatiot?

- **Tuottajaryhmä** on tuottajaorganisaatiota pienimuotoisempi ja löyhempi tietyn maataloustuotealan tuottajien muodostama yhteenliittymä
- EU:n markkinajärjestelyssä tuottajaryhmällä on tarkoitettu tuottajien yhteenliittymää, jonka tavoitteena on hankkia myöhemmin hyväksyntä tuottajaorganisaatioksi – tuottajaryhmästatukselle ei haeta hyväksyntää
- **Toimialaorganisaatio** on tietyn tai usean maataloustuotteen tuotannon alalla toimiva usean toimijan muodostama alakohtainen organisaatio
- Toimialaorganisaatiossa voivat olla edustettuna tuotanto, jalostus ja kauppa. Vähimmäisvaatimuksena on tuotannon sekä jalostuksen tai kaupan edustajien osallistuminen. Toimialana voi olla mikä tahansa maataloustuotannon ala. Suomessa ei toistaiseksi ole hyväksytyjä toimialaorganisaatioita.

Maataloustuotteen määritelmä

- ”Maataloustuotteilla tarkoitetaan maanpinnan kasvutuotteita, kotieläintalouden tuotteita ja kalataloustuotteita sekä sellaisia ensimmäisen jalostusasteen tuotteita, jotka suoraan liittyvät näihin tuotteisiin” - Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (SEUT) 38 artikla
- Tuottajaorganisaation hyväksyttävät tuotealat ja tuotteet on lueteltu asetuksen (EU) N:o 1308/2013 liitteessä I, joka on EU:n markkinajärjestelyssä tehty luokittelu maataloustuotteille
- Tuotealoja ovat esimerkiksi vilja-ala ja naudanliha-ala
- Määrittelyssä mainitut kalataloustuotteet eivät ole mukana markkinajärjestelyssä

Miksi hakea hyväksyntää tuottajaorganisaatioksi?

- Hyväksyntää tuottajaorganisaatioksi voi hakea lähes minkä tahansa maataloustuotealan tuottajien muodostama yhteenliittymä
- Tuottajien yhteenliittymällä katsotaan olevan parempi neuvotteluasema maataloustuotteiden markkinoilla ja yhdessä toimiminen voi parantaa tuotannon suunnitelmallisuutta ja tehokkuutta
- Hyväksytty tuottajaorganisaatio voi neuvotella tuottajajäsentensä puolesta sopimuksia tuotannon myymisestä markkinoille
  - keskitetty tarjonta (poikkeus kilpailulainsäädäntöön)
- Hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatiot voivat hakea EU-tukea toimintaohjelmansa toteuttamiseen

Tuottajaorganisaatiot Suomessa

- Suomessa on yhdeksän hyväksyttyä tuottajaorganisaatiota: neljä hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatiota, kaksi lammasalan sekä yksi peruna-alan, kananmuna-alan ja maitoalan tuottajaorganisaatio
- Hyväksynnän hakeminen tuottajaorganisaatioksi kaikilla tuotantoaloilla on ollut mahdollista vuoden 2017 alusta saakka
- Kolme hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatiota toteuttaa toimintaohjelmaa ja hakee toimintaohjelman kustannusten perusteella EU-tukea – tuki vuosittain yhteensä noin 4 miljoonaa euroa

Tuottajaorganisaation hyväksymisen edellytykset

1. Tuottajaorganisaatio on perustettu sen jäsenenä olevien tuottajien omasta aloitteesta
2. Hakija on rekisteröity yhteisö (osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys)
3. Jäsenenä on vähintään viisi kyseisen tuotealan tuottajaa tai kaupan pidetyn tuotannon arvo on vähintään 500 000 euroa vuodessa
→ Hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaation on täytettävä nämä molemmat ehdot
→ Kaupan pidetyn tuotannon arvo = tuottajajäsenten tuottamien tuotealan mukaisten hyväksytyjen tuotteiden vuotuinen myynti
4. Tuottajajäsenillä on organisaatiossa määräävä asema

Tuottajaorganisaation hyväksymisen edellytykset

5. Tuottajaorganisaatiolla on jäsenten keskenään sopimat ja vahvistamat säännöt

6. Tuottajaorganisaation tulee harjoittaa jotain toimintaa, esim. yhteinen jalostaminen tai jakelu tai yhteinen laadunvalvonta

→ Mikäli tuottajaorganisaatio neuvottelee jäsenten puolesta tuotteiden tarjontaan liittyviä sopimuksia, tulee tuotteiden tarjonta keskittää

7. Riittävät selvitykset siitä, että tuottajaorganisaatio voi toteuttaa toimintaansa asianmukaisesti

Hedelmä- ja vihannesalalla edellytyksenä lisäksi:

* Riittävä henkilöstö ja infrastruktuuri * Keskitetty kirjanpito ja laskutus

Järjestelmän toimeenpano Ruokavirastossa

- Järjestelmän toimeenpanon suunnittelu ja koordinointi kokonaisuudessaan
- Viestintä www.ruokavirasto.fi → Tuet → Elintarvikkeet
<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/elintarvikkeet/tuottaja--ja-toimialaorganisaatiot/>
- Tuottajaorganisaatioiden hyväksymishakemusten käsittely
- Hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmien hyväksymiskäsittely ja tuen maksaminen toteutuneiden kustannusten perusteella
- Paikan päällä toteutettavat tarkastukset: tuottajaorganisaation hyväksymisen edellytykset, toimintaohjelmat ja haettu tuki

Tuottajaorganisaation hyväksymisen hakeminen ja toimintaohjelman toteuttaminen

- Tuottajaorganisaation hyväksymisen hakuaika on jatkuva – päätös tehdään neljän kuukauden kuluessa
- Hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatiot voivat hakea hyväksyntää toimintaohjelmalle, jonka toteuttamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin voi hakea tukea – hyväksymishakemus 15.10. mennessä seuraavan vuoden alusta alkavaksi suunnitellulle toimintaohjelmalle
- Hakuoppaat ja lomakkeet saatavilla Ruokaviraston internetsivuilla: <https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/tuet-ja-kehittaminen/>
- Hakuoppaisiin kannattaa perehtyä huolellisesti

Tukimahdollisuudet tuottajaorganisaation perustamiseen

Maaseudun kehittämisen tukena voidaan myöntää vuodesta 2023 alkaen:

- Valmisteluraha tuottajien yhteistyöhankkeen perustamiseen - tuki 5000 euroa
<https://maaseutu.fi/kehittajalle/valmisteluraha/>
- Yhteistyöhanke tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi
<https://maaseutu.fi/kehittajalle/maatalouden-yhteistyohankkeet/>
- Tukea tuottajaorganisaatioiden kokoamiseen ja toiminnan aktivointiin liittyviin kustannuksiin voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista
- Tuki voi olla tuottajaryhmien, tuottajaorganisaatioiden tai toimialakohtaisten organisaatioiden perustamisen osalta 10 % vuotuisesta kaupan pidetystä tuotannosta ja enimmillään 100 000 euroa vuotta kohti

Toimintaohjelman toteuttaminen ja tuen hakeminen - hedelmä- ja vihannesala

- Hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatio pyrkii toimintaohjelman avulla kehittämään toimintaansa – toimintaohjelmalla tulee olla määriteltyjä tavoitteita
- Toimintaohjelman voi olla uudella tukikaudella 3-7 vuoden mittainen
- Toimintaohjelmaa toteutetaan kalenterivuoden mukaisina jaksoina
- Asiantuntija-apu toimintaohjelman suunnitteluvaiheessa
- Toimintaohjelma itsessään ei ole tuen saamisen peruste, vaan tukea haetaan toteutuneiden kustannusten perusteella jälkikäteen

Toimintaohjelman toteuttaminen ja tuen hakeminen - hedelmä- ja vihannesala

- Toimintaohjelman tulee olla Suomen CAP-strategiasuunnitelman mukainen
- Hakuopas:
<https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/oppaat/tuki-hedelma--ja-vihannesalan-tuottajaorganisaatioille/tuki-hedelma--ja-vihannesalan-tuottajaorganisaatioille/>
- Hyväksymishakemuksen yhteydessä tulee toimittaa kirjallinen kuvaus toimintaohjelman sisällöstä sekä budjetti eli kustannusarvio, tietojen tulee olla yksityiskohtaisia
- Toimintaohjelman sisältöä voi muuttaa kesken toteuttamisvuotta ja seuraavien toteuttamisvuosien osalta

Toimintaohjelman toteuttaminen ja tuen hakeminen - hedelmä- ja vihannesala

- Toimintaohjelma voi sisältää investointeja ja kehittämistoimenpiteitä
- Ympäristö- ja ilmastotoimenpiteet ja tutkimus ja kehittäminen ovat toimintaohjelmassa pakollisia
- Tuki toimintaohjelman toteuttamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin haetaan Ruokavirastosta - voi hakea joko kerran vuodessa tai puolivuosisittain
- Tuottajaorganisaatiolla täytyy olla itsellään rahoitus toimintaohjelman vuotuisen toteuttamiseen joko omassa kassassaan tai lainana - tuki maksetaan jälkikäteen
- Tukitaso on lähtökohtaisesti 50 prosenttia toimintaohjelman kustannuksista

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

**Yhteyshenkilöt tuottajaorganisaatioasioissa
Ruokavirastossa:**

Juhani Heikkilä

Puh. 0295 20 4232, juhani.heikkila@ruokavirasto.fi

Päivi Vaismaa

Puh. 0295 20 5127, paivi.vaismaa@ruokavirasto.fi

www.ruokavirasto.fi → Tuet → Elintarvikkeet